

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH W FUNDACJI ODJAZDÓW

Rozdział I. Preambuła

Fundacja Odjazdów prowadzi działania edukacyjne, wychowawcze, animacyjne i społeczne z udziałem dzieci i młodzieży. Dziecko jest dla nas osobą podmiotową, zasługującą na szacunek, bezpieczeństwo, uważność i ochronę.

Standardy ochrony małoletnich służą temu, by każda osoba działająca z ramienia Fundacji wiedziała, jak budować bezpieczne relacje, jak reagować na ryzyko krzywdzenia i jak chronić dobro dziecka w codziennej pracy.

Dokument ma charakter wewnętrzny oraz informacyjny wobec rodziców, szkół, przedszkoli, placówek i partnerów współpracujących z Fundacją.

Fundacja prowadzi w szczególności:

- 1) zajęcia pozaszkolne dla grup przedszkolnych i szkolnych, zwykle trwające 1,5–2 godziny;
- 2) warsztaty dla szkół i przedszkoli;
- 3) projekty dłuższe, w tym działania typu „Wakacje na Jazdowie”;
- 4) organizację urodzin i zabaw dla dzieci podczas imprez urodzinowych;
- 5) aktywności podczas festynów, w tym warsztaty i gry terenowe;
- 6) miniwyprawy i działania terenowe trwające do 6 godzin;
- 7) wolontariat młodzieżowy.

Fundacja nie organizuje w ramach niniejszych Standardów wielodniowych wyjazdów z noclegiem.

1.1. Podstawa prawna

Niniejszy dokument stanowi realizację obowiązków wynikających z:

- 1) ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zapewnienia rozwoju usług ochrony małoletnich;
- 2) ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich;
- 3) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- 4) ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny;
- 5) ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego;
- 6) ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- 7) ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty oraz ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
- 8) ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 (RODO);
- 9) Konwencji o prawach dziecka;
- 10) innych aktów prawnych i wytycznych dotyczących standardów ochrony małoletnich.

1.2. Misja Fundacji

Fundacja Odjazdów prowadzi działalność edukacyjną, wychowawczą i kulturalną, której celem jest wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży. W pracy z dziećmi stosujemy metody edukacji alternatywnej, pedagogiki przygody i edukacji przyrodniczej. Dążymy do tego, by każde dziecko czuło się bezpieczne, traktowane z szacunkiem i miało zapewnione warunki do rozwoju zgodnie ze swoimi możliwościami.

Naszą szczególną misją jest:

- 1) zapewnienie uczestnikom działań Fundacji bezpiecznego środowiska wolnego od przemocy fizycznej, psychicznej i seksualnej;
- 2) wspieranie rodziny w procesie wychowania;
- 3) tworzenie warunków do budowania pozytywnych więzi między dziećmi, młodzieżą i dorosłymi;
- 4) zapewnienie wsparcia wychowawczego i organizacyjnego w razie potrzeby.

1.3. Zasady nadrzędne

1. Dobro dziecka jest nadrzędnym kryterium każdej decyzji podejmowanej przez pracowników, współpracowników i wolontariuszy Fundacji.
2. Każde dziecko ma prawo do ochrony przed przemocą, zaniedbaniem i wszelką formą wykorzystywania.
3. Wszystkie działania wobec dziecka powinny być adekwatne, jawne, bezpieczne i zgodne z jego dobrem.
4. Kontakty dorosłych z dziećmi odbywają się w warunkach jawności i odpowiedzialności.
5. Osoby działające z ramienia Fundacji są zobowiązane do znajomości i przestrzegania niniejszych Standardów.

§ 2. DEFINICJE

1. Małoletni / dziecko – każda osoba do ukończenia 18. roku życia, uczestnicząca w działaniach organizowanych przez Fundację Odjazdów.
2. Opiekun prawny / rodzic – osoba sprawująca władzę rodzicielską nad dzieckiem lub inny prawny przedstawiciel dziecka.
3. Personel Fundacji – każda osoba działająca z ramienia Fundacji, niezależnie od podstawy prawnej współpracy.
4. Osoba prowadząca – osoba dorosła odpowiedzialna za prowadzenie zajęć, warsztatów, działań terenowych lub innych aktywności z udziałem dzieci.
5. Warsztatowiec – specjalista prowadzący zajęcia tematyczne, zobowiązany do realizacji programu z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i niniejszych Standardów.
6. Wolontariusz młodzieżowy – osoba w wieku 15–26 lat, wspierająca działania Fundacji w ramach wolontariatu. Wolontariusz młodzieżowy nie może samodzielnie sprawować opieki nad dziećmi i działa pod nadzorem osoby dorosłej.
7. Koordynator projektu – osoba odpowiedzialna za organizację danego działania lub projektu, w tym nadzór nad realizacją programu, kadrą i współpracą z rodzicami.
8. Koordynator ds. ochrony małoletnich – osoba wyznaczona przez Zarząd Fundacji do przyjmowania zgłoszeń, wspierania interwencji, dokumentowania zdarzeń oraz kontaktu z instytucjami pomocowymi.
9. Krzywdzenie dziecka – każde działanie lub zaniechanie, które narusza prawa dziecka, w szczególności przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, zaniedbanie oraz przemoc rówieśnicza.
10. Karta interwencji – formularz dokumentujący zgłoszenie, opis sytuacji i podjęte działania.
11. Rejestr interwencji – wewnętrzny dokument prowadzony przez Fundację, zawierający informacje o zgłoszeniach i sposobie ich rozpatrzenia.

§ 3. REKRUTACJA I PRZYGOTOWANIE KADRY

1. Fundacja prowadzi działania z udziałem dzieci, w tym działania bez obecności rodziców. Z tego względu szczególny nacisk kładzie się na weryfikację osób pracujących z dziećmi i młodzieżą.

2. Każda osoba, która podejmuje pracę, współpracę lub wolontariat w Fundacji, podlega weryfikacji pod kątem bezpieczeństwa, przygotowaniu do pracy oraz obowiązkowi znajomości niniejszych Standardów.

3. Fundacja weryfikuje kandydatów zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności przez sprawdzenie wymaganych rejestrów, dokumentów i oświadczeń.

4. Każda osoba pracująca z dziećmi zapoznaje się ze Standardami Ochrony Małoletnich oraz potwierdza zobowiązanie do ich przestrzegania.

5. Fundacja może prosić o referencje, doświadczenie, dokumenty potwierdzające kwalifikacje albo zaprosić na dzień próbny.

6. Przed rozpoczęciem współpracy każda osoba pracująca z dziećmi przechodzi przygotowanie obejmujące:

1) znajomość Standardów Ochrony Małoletnich;

2) rozpoznawanie czynników ryzyka krzywdzenia dzieci;

3) sposoby reagowania i ścieżkę interwencji;

4) zasady komunikacji z dziećmi i rodzicami.

7. Szkolenia i przypomnienia są odnawiane, a udział w nich jest dokumentowany.

8. Osoba, która nie spełnia wymogów bezpieczeństwa lub odmawia stosowania Standardów, nie może pracować z dziećmi.

§ 4. JAWNOŚĆ KONTAKTU

1. Kontakt dorosłego z dzieckiem powinien być jawny, adekwatny i możliwy do wyjaśnienia.

2. Co do zasady nie dopuszcza się przebywania osoby dorosłej sam na sam z jednym dzieckiem w zamkniętym pomieszczeniu.

3. Jeżeli zachodzi potrzeba rozmowy indywidualnej z dzieckiem, może ona odbyć się wyłącznie w warunkach zapewniających jawność sytuacji, w szczególności gdy:

1) w pomieszczeniu sąsiednim przebywają inne dzieci i inny dorosły, poinformowani o początku i zakończeniu rozmowy; albo

2) oddalenie od grupy jest nieznaczne, symboliczne i umożliwia kontakt wzrokowy z resztą grupy.

4. Nie tworzymy sytuacji opartych na tajemnicy między dorosłym a dzieckiem.

5. Każdy kontakt wykraczający poza zwykły przebieg zajęć musi być uzasadniony, adekwatny i możliwy do wyjaśnienia wobec zespołu lub rodzica.

§ 5. ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI

1. Relacje między dorosłymi a dziećmi muszą być oparte na szacunku, bezpieczeństwie i profesjonalizmie.

2. Wszystkie działania wobec dziecka muszą być uzasadnione, adekwatne do wieku i potrzeb dziecka, jawne dla zespołu oraz zgodne z misją Fundacji.

3. Niedopuszczalne jest stosowanie jakiegokolwiek przemocy wobec dziecka – fizycznej, psychicznej, słownej lub symbolicznej.

4. Zabronione jest:

1) zawieranie relacji romantycznych lub seksualnych z dzieckiem;

2) używanie wulgaryzmów, obraźliwych komentarzy i żartów o podtekście seksualnym;

3) zawstydzanie, upokarzanie, ośmieszanie lub zastraszanie dziecka;

4) utrwalanie wizerunku dziecka do celów prywatnych.

5. Kontakt fizyczny jest dopuszczalny wyłącznie wtedy, gdy jest potrzebny, bezpieczny, krótki i adekwatny do sytuacji, np. jako gest wsparcia, pomoc przy urazie lub działanie opiekuńcze.

6. Nie przekraczamy sfery intymnej dziecka.
7. Fundacja przeciwdziała wszelkim formom przemocy rówieśniczej, w tym przemocy fizycznej, słownej, materialnej i cyberprzemocy.
8. Wychowawcy i osoby prowadzące reagują na każdy przejaw przemocy, wykluczenia lub nękania, bez względu na jego intensywność.
9. W ramach działań Fundacji dzieci uczą się rozwiązywania konfliktów poprzez dialog, mediację i jasne zasady.
10. Relacje z rodzicami i opiekunami prowadzone są w sposób przejrzysty, rzeczowy i oparty na faktach oraz w granicach roli Fundacji.
11. W sprawach trudnych Fundacja kontaktuje się z rodzicem bez nieuzasadnionej zwłoki.
12. Rodzic powinien wiedzieć, do kogo może zgłosić niepokój lub skargę.

§ 6. WOLONTARIUSZE MŁODZIEŻOWI

1. Fundacja angażuje uczniów klas 6, 7 i 8 szkół podstawowych oraz licealistów jako wolontariuszy wspierających projekty.
2. Udział wolontariuszy młodzieżowych ma charakter wspierający i edukacyjny.
3. Wolontariusze młodzieżowi nie mogą samodzielnie prowadzić grup ani sprawować odpowiedzialności za dzieci.
4. Mogą prowadzić aktywności dla dzieci wyłącznie pod okiem wychowawcy i w miejscu pozwalającym na kontakt wzrokowy.
5. Działają zgodnie ze wskazaniem wychowawcy prowadzącego daną grupę lub koordynatora wolontariatu.
6. Pozostają pod opieką dorosłych i działają również zgodnie z regulaminem wolontariatu obowiązującym w Fundacji.

§ 7. INTERWENCJA

1. Każda osoba z kadry obserwuje dzieci pod kątem sygnałów przemocy, zaniedbania, wykorzystywania oraz sytuacji kryzysowych.
2. Każda osoba z kadry reaguje na niepokojące zachowania, wypowiedzi i sytuacje.
3. Każde podejrzenie krzywdzenia dziecka zgłaszamy niezwłocznie koordynatorowi ds. ochrony małoletnich lub osobie wyznaczonej.
4. Zgłoszenie dokumentujemy w formie notatki lub karty interwencji.
5. Fundacja podejmuje działania adekwatne do sytuacji, w tym rozmowę, konsultację, kontakt z rodzicem lub kontakt z właściwą instytucją.
6. W razie potrzeby Fundacja kontaktuje szkołę, poradnię, ośrodek pomocy społecznej, policję, sąd lub inne właściwe służby.
7. W razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka najpierw dzwoniemy pod numer 112.
8. Każda interwencja jest dokumentowana.
9. Informacje o interwencji objęte są zasadą poufności, z zastrzeżeniem obowiązków wynikających z prawa.

§ 8. DANE OSOBOWE, WIZERUNEK I KOMUNIKACJA ONLINE

1. Dane dziecka chronimy zgodnie z przepisami prawa i zasadami Fundacji.
2. Wizerunek dziecka utrwalamy i publikujemy wyłącznie zgodnie z udzielonymi zgodami.
3. Kadra może korzystać z prywatnych telefonów do wykonywania zdjęć oraz działań organizacyjnych związanych z realizacją działań Fundacji.

4. Materiały z udziałem dzieci są niezwłocznie przekazywane i zabezpieczane na serwerze Fundacji.
5. Zdjęcia i nagrania nie są przechowywane długoterminowo na prywatnych urządzeniach.
6. Nie publikujemy materiałów z dziećmi z prywatnych kont ani poza zasadami Fundacji.
7. Fundacja dopuszcza komunikację z dziećmi w grupach komunikacyjnych, w szczególności na WhatsAppie, jeżeli służy ona organizacji działań Fundacji.
8. Grupa komunikacyjna ma charakter jawny: uczestniczy w niej więcej niż jeden dorosły.
9. Komunikacja grupowa dotyczy spraw organizacyjnych, programu działań, przypomnień i informacji związanych z uczestnictwem.
10. Nie prowadzimy prywatnej, indywidualnej komunikacji z dzieckiem poza sytuacjami wyjątkowymi, uzasadnionymi i możliwymi do wyjaśnienia.
11. W komunikacji online obowiązują te same zasady szacunku, granic i bezpieczeństwa co w kontakcie bezpośrednim.

§ 9. MONITORING I EWALUACJA

1. Standardy są przeglądane regularnie, nie rzadziej niż raz w roku.
2. Zespół Fundacji może zgłaszać potrzebę zmian i uzupełnień.
3. Aktualna wersja dokumentu jest dostępna dla kadry, rodziców i partnerów współpracujących.
4. Fundacja dba o to, by Standardy były nie tylko dokumentem formalnym, lecz także realnie stosowanym narzędziem ochrony i codziennej pracy.

Postanowienia końcowe

1. Standardy wchodzi w życie z dniem ich przyjęcia przez Fundację.
2. Osoby działające z ramienia Fundacji są zobowiązane do ich znajomości i stosowania.
3. Załączniki, wzory dokumentów i szczegółowe procedury interwencji mogą stanowić odrębne dokumenty uzupełniające niniejsze Standardy.